

Sygn. akt VIII U 1200/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant:	Dominika Smyrak

po rozpoznaniu w dniu 12 września 2014 r. w Gliwicach

sprawy I. F.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania I. F.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 31 marca 2014 r. **nr** (...)

z dnia 11 kwietnia 2014r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej I. F. prawo do emerytury począwszy od dnia 1 listopada 2013r.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. akt VIII U 1200/14

UZASADNIENIE

Decyzją z 31 marca 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonej I. F. prawa do emerytury nauczycielskiej z powodu braku rozwiązania stosunku pracy na swój wniosek.

Kolejną decyzją z dnia 31 marca 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. przyznał ubezpieczonej I. F. prawo do emerytury od 1 listopada 2013 roku na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Decyzją z 11 kwietnia 2014 roku (...) Oddział w Z. odmówił ubezpieczonej prawa do emerytury nauczycielskiej. Organ rentowy wskazał, że I. F. udowodniła 30 letni okres składkowy i nieskładkowy raz 20 letni okres pracy nauczycielskiej, jednak zatrudnienie w (...) nr (...) rozpoczęła od 1 kwietnia 2007 roku, a więc po dniu wejścia w życie przepisów art. 2 pkt 1 a i b ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych

ustaw. Zatem w dacie złożenia wniosku ubezpieczona nie była nauczycielem i brak podstaw prawnych do przyznania emerytury z Karty Nauczyciela.

W odwołaniu ubezpieczona domagała się zmiany zaskarżonych decyzji i przyznania prawa do emerytury nauczycielskiej od 1 listopada 2013 roku.

W uzasadnieniu wskazała, że rozwiązała stosunek pracy z Zespołem Szkół Ogólnokształcących nr (...) w G. gdzie pracowała przez 16 lat w charakterze nauczyciela mianowanego, a następnie dyplomowanego. Złożyła także wniosek o rozwiązanie stosunku pracy z dniem 30 czerwca 2013 roku w (...) nr (...) w G. gdzie była zatrudniona dodatkowo. Dnia 1 lipca 2013 roku dowiedziała się o swojej poważnej chorobie. W związku z powyższym zatrudniła się ponownie w (...) nr (...) w G.. W dniu 12 listopada 2013 roku po zakończeniu leczenia złożyła wniosek o emeryturę. Zdaniem ubezpieczonej ponowne zatrudnienie nie stoi na przeszkodzie przyznaniu prawa do emerytury nauczycielskiej.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu wskazał, że odmowa przyznania prawa do emerytury nauczycielskiej decyzją z 31 marca 2014 roku nastąpiła z uwagi na brak rozwiązania stosunku pracy na własny wniosek. Po wpłynięciu skargi odwołującej ZUS ponownie przeanalizował sprawę i wydał decyzję z 11 kwietnia 2014 roku, którą uchylił decyzję odmowną z 31 marca 2014 roku. Decyzją z 11 kwietnia 2014 roku odmówiono ubezpieczonej prawa do emerytury nauczycielskiej ponieważ 1 stycznia 2004 roku weszły w życie przepisy art. 2 ust 1 a i b ustawy z 27 czerwca 2003 roku o zmianie ustawy o systemie oświaty i niektórych innych ustaw, które zachowały moc obowiązującą Karty Nauczyciela wyłącznie wobec tych nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych w publicznych placówkach opiekuńczo-wychowawczych i ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych, którzy byli zatrudnieni w tych placówkach przed dniem wejścia w życie ustawy czyli przed 1 stycznia 2004 roku. Ubezpieczona udowodniła 30 letni okres składkowy i nieskładkowy, 20 letni okres pracy nauczycielskiej jednak zatrudnienie w (...) Dziecka n 3 w G. rozpoczęła 21 kwietnia 2007 roku, a w dacie złożenia wniosku była wyłącznie pracownikiem (...) nr (...) w G. zatem nie wykonywała pracy nauczycielskiej w rozumieniu Karty Nauczyciela.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

I. F. urodziła się (...). Ubezpieczona nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Wniosek o emeryturę złożyła 12 listopada 2013 roku. Do 31 grudnia 2008 roku ubezpieczona legitymuje się okresem 31 lat, 3 miesiące i 17 dni okresów składkowych i nieskładkowych oraz okresem 25 lat, 11 miesięcy i 28 dni pracy nauczycielskiej.

W okresie od 1 września 1998 roku do 30 czerwca 2013 roku ubezpieczona była zatrudniona w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr (...) w G. w pełnym wymiarze czasu pracy jako nauczyciel historii. Stosunek pracy został rozwiązany na wniosek ubezpieczonej na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela.

Równocześnie I. F. była zatrudniona w (...) nr (...) w G.:

- od 21 kwietnia 2007 roku do 30 czerwca 2007 roku – jako starszy wychowawca w grupie usamodzielnienia w wymiarze 0,6 etatu,
- od 1 września 2007 roku do 30 czerwca 2008 roku - jako starszy wychowawca w grupie usamodzielnienia w wymiarze 0,6 etatu,
- od 1 września 2008 roku do 30 czerwca 2013 roku – jako starszy wychowawca (od 1. 09. 2008r. do 31. 08. 2009r. – 0,6 etatu, od 1. 09. 2009r. do 30. 06. 2013r. – pełny etat) – stosunek pracy został rozwiązany na wniosek ubezpieczonej na mocy porozumienia stron,
- od 1 lipca 2013 roku do nadal – pełny etat.

Umowa o pracę z 1 lipca 2013 roku łącząca I. F. i (...) nr (...) w G. została zawarta w związku z powzięciem przez ubezpieczoną informacji o chorobie serca i pilnej operacji, której musi się poddać. Ubezpieczona uznała, że posiadając status pracownika łatwiej przeprowadzi proces leczenia.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przeprowadzonych dowodów: akt osobowych, wniosku o emeryturę / karta 1-2 a.e./, świadectw pracy / karta 14, 15, 16, 17, 60 a.e./, zaświadczenia o zatrudnieniu w (...) nr (...) w G. / karta 50a a.e./, kart informacyjnych leczenia szpitalnego / karta 7, 8 a.s./, przesłuchania stron / karta 20 a.s./.

Sąd oparł się na wszystkich dowodach przyznając im walor wiarygodności i mocy dowodowej. Ponadto stan faktyczny nie był sporny.

Sąd zważył co następuje: odwołanie ubezpieczonej było zasadne.

Organ rentowy stanął na stanowisku, że zatrudnienie ubezpieczonej w (...) nr (...) w G. nie było zatrudnieniem nauczycielskim w rozumieniu Karty Nauczyciela ponieważ 1 stycznia 2004 roku weszły w życie przepisy art. 2 ust. 1 a i b ustawy z 27 czerwca 2003 roku o zmianie ustawy o systemie oświaty i niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 137, poz. 1304), które zachowały moc obowiązującą Karty Nauczyciela wyłącznie wobec tych nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych w publicznych placówkach opiekuńczo-wychowawczych i ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych, którzy byli zatrudnieni w tych placówkach przed dniem wejścia w życie ustawy czyli przed 1 stycznia 2004 roku. Ubezpieczona nie była zatrudniona w (...) nr (...) w G. przed tą datą.

Prawidłowość stanowiska organu rentowego w tym zakresie nie budzi wątpliwości. Przepis art. 2b ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o zmianie ustawy o systemie oświaty i niektórych innych ustaw w ustawie Karta Nauczyciela dodał art. 1 ust. 1a mocą którego:

„Ustawie podlegają również nauczyciele, wychowawcy i inni pracownicy pedagogiczni zatrudnieni przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 137, poz. 1304) w publicznych placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych działających na podstawie ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej.”

Przepis ten obowiązywał do 31 grudnia 2011 roku ponieważ z dniem 1 stycznia 2012 roku został uchylony przez art. 204 pkt 1a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. nr 149, poz. 887 ze zm.). Z mocy art. 237 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Karta Nauczyciela miała zastosowanie do 31 grudnia 2013 roku do osób, o których mowa w art. 1 ust 1 a Karty Nauczyciela. Ponieważ ubezpieczona rozpoczęła pracę w (...) nr (...) w G. po 1 stycznia 2004 roku nigdy nie była osobą o której mowa w art. 1 ust. 1a Karty Nauczyciela w związku z zatrudnieniem w (...) nr (...). Zatem słusznie ZUS przyjął, że nie było to zatrudnienie nauczycielskie.

Zatrudnieniem nauczycielskim było zatrudnienie w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr (...) w G., gdzie ubezpieczona była nauczycielem historii do 30 czerwca 2013 roku.

Zgodnie z art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2014r. ,poz.191):

„Art. 88. 1. Nauczyciele mający trzydziestoletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze, zaś nauczyciele szkół, placówek, zakładów specjalnych oraz zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich - dwudziestopięcioletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze w szkolnictwie specjalnym, mogą - po rozwiązaniu na swój wniosek stosunku pracy - przejść na emeryturę.

1a. Nauczyciele spełniający warunki określone w ust. 1 mogą przejść na emeryturę również w wypadku rozwiązania stosunku pracy lub wygaśnięcia stosunku pracy w okolicznościach określonych w art. 20 ust. 1, 5c i 7.

1b. Do okresu 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze, o którym mowa w ust. 1, zalicza się także okres skierowania, na podstawie odrębnych przepisów, do pracy pedagogicznej za granicą.

2. Podstawę wymiaru emerytury lub renty dla nauczyciela zatrudnionego w systemie oświaty i wychowania, przechodzącego na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, ustala się na zasadach ogólnych, określonych w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z tym że do podstawy tej wlicza się również wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe, dodatki, świadczenia w naturze, jeśli ze świadczeń tych nauczyciel nie korzysta po przejściu na emeryturę lub rentę, oraz wszystkie nagrody uzyskane przez nauczyciela za osiągnięcia zawodowe w okresie, z którego wynagrodzenie stanowi podstawę wymiaru emerytury lub renty.

2a. Nauczyciele urodzeni po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r. zachowują prawo do przejścia na emeryturę bez względu na wiek, jeżeli:

1) spełnili warunki do uzyskania emerytury, określone w ust. 1, w ciągu dziesięciu lat od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440, 1717 i 1734), z wyjątkiem warunku rozwiązania stosunku pracy, oraz

2) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa.”

Z uwagi na datę urodzenia I. F. zastosowanie miał art. 88 ust. 2a Karty Nauczyciela.

Pomiędzy stronami nie było sporne, że ubezpieczona do dnia 31 grudnia 2008 roku legitymowała się stażem ponad 30 lat zatrudnienia i ponad 20 letnim okresem pracy nauczycielskiej. Nie budzi wątpliwości, że w przypadku ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, a przed 1 stycznia 1969 roku warunek rozwiązania stosunku pracy na swój wniosek nie musi być spełniony do 31 grudnia 2008 roku i może on ziścić się po tej dacie. Stosunek pracy I. F. z Zespołem Szkół Ogólnokształcących nr (...) w G. został rozwiązany na jej wniosek z dniem 30 czerwca 2013 roku. Ubezpieczona nie przystąpiła do OFE. W ocenie Sądu są to wszystkie przesłanki konieczne do przyznania prawa do emerytury nauczycielskiej na podstawie art. 88 ust. 2a Karty Nauczyciela. Organ rentowy wskazywał, że ubezpieczona składając wniosek o emeryturę 12 listopada 2013 roku nie miała statusu nauczyciela co wyklucza przyznanie jej prawa do emerytury nauczycielskiej. W ocenie Sądu żaden przepis nie wymaga aby bezpośrednio przed złożeniem wniosku ubezpieczony miał status nauczyciela. Przepis art. 88 ust. 2a ustawy Karta Nauczyciela stanowi, że nauczyciele urodzeni we wskazanym przedziale czasowym zachowują prawo do emerytury bez względu na wiek jeśli przesłanki z ustępu 1 spełnili do 31 grudnia 2008 roku z wyjątkiem rozwiązania stosunku pracy. Przepis art. 88 ust. 1 określa wymogi w przedmiocie ogólnego stażu pracy i stażu pracy nauczycielskiej. Te warunki ubezpieczona spełniła. Brak jest podstaw prawnych do wymagania aby w dacie złożenia wniosku o emeryturę wnioskodawca posiadał status nauczyciela, wręcz przeciwnie przepisy nakazują rozwiązanie stosunku pracy. Brak też przepisu wymagającego złożenie wniosku o emeryturę bezpośrednio po rozwiązaniu stosunku pracy nauczycielskiej. W tym duchu wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 2 lutego 2011 roku, II UK 232/10, Lex 794788, w którym to orzeczeniu w uzasadnieniu stwierdził trafność rozważań Sądu Apelacyjnego od wyroku, którego rozpoznawał skargę kasacyjną. Sąd Apelacyjny stwierdził zaś, że:

„nie ma podstaw do przyjęcia, iż warunkiem koniecznym nabycia emerytury w oparciu o art. 88 ust. 1 Karta Nauczyciela jest wykonywanie przez osobę zainteresowaną pracy nauczyciela bezpośrednio przed zgłoszeniem wniosku o emeryturę. Taki warunek nie wynika ani wprost z treści przepisu, ani z zasad wykładni celowościowej. W ocenie Sądu warunkiem nabycia prawa do emerytury nauczycielskiej jest: rozwiązanie stosunku pracy nauczycielskiej i spełnianie w dniu rozwiązania tego stosunku pracy warunków dotyczących okresów: zatrudnienia i pracy w szczególnym charakterze (stażu pracy). Natomiast obojętne jest to, czy następnie ubezpieczony (nauczyciel) pozostawał bez pracy, czy podjął pracę (i w jakim charakterze) oraz jaki był jego status pracowniczy w dniu złożenia wniosku o emeryturę nauczycielską.”

Sąd Okręgowy podziela zaprezentowane stanowisko co do statusu nauczyciela, a także co do tego, że bez znaczenia jest podjęcie pracy po rozwiązaniu stosunku pracy nauczycielskiej. Takie stanowisko jest ugruntowane w orzecznictwie. Tak Sąd Najwyższy w wyroku z 16 czerwca 2009 roku, I UK 5/09, Lex 518058, w którym stwierdził :

„Prawo do emerytury na podstawie art. 88 ust. 1 ustawy z 1982 r. - Karta Nauczyciela, nauczyciel nabywa po rozwiązaniu stosunku pracy, jeżeli do tego momentu posiadał wystarczający szczególny staż nauczycielski oraz dalszy ogólny. Prawo do emerytury powstaje po spełnieniu wszystkich warunków (art. 88 ust. 1 KN w związku z art. 100 ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS i art. 86 KN). Warunek aby zainteresowany nie pozostawał w zatrudnieniu, a tym bardziej jako nauczyciel, nie ma prawnego uzasadnienia, gdyż nie ma dla niego normy w przepisie art. 88 ust. 1.”

Zwłaszcza przekonujące jest odwołanie się do art. 100 ustawy emerytalno-rentowej, który stwierdza, że prawo do świadczenia powstaje z dniem spełnienia do niego warunków. Decyzja organu rentowego ma charakter deklaracyjny. Przepisy art. 88 ust 1 i 2a wymagają zaś rozwiązania stosunku pracy i nie zawierają wymogu, że w dacie złożenia wniosku lub innej zainteresowany nie może pozostawać w kolejnym zatrudnieniu.

W wyroku z 19 października 2010 roku, II UK 108/10 oraz wyroku z dnia 25 czerwca 2009 roku, I UK 16/09 Sąd Najwyższy stwierdził:

Okoliczność, że po rozwiązaniu stosunku pracy, za to w dacie złożenia wniosku o emeryturę, ubezpieczony wykonuje pracę nauczycielską na podstawie kolejnego stosunku pracy, nie wpływa na możliwość nabycia przezeń uprawnień emerytalnych z art. 88 ust. 1 ustawy z 1982 r. Karta Nauczyciela.

Mając powyższe na uwadze Sąd zmienił zaskarżone decyzje na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. i przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury nauczycielskiej od miesiąca złożenia wniosku .